

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร
สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน

สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ วท ๖๑๐๐/๖๑๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และโดยที่ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนจะครบวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีในวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนจึงขอหารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

๑. สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนจะดำเนินการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้หรือไม่

๒. เมื่อร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผลใช้บังคับแล้ว ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ จะต้องพ้นจากการดำรงตำแหน่ง และต้องดำเนินการสรรหาตามพระราชกฤษฎีกาที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๓) ได้พิจารณาข้อหารือของสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.ร.) และผู้แทนสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ขณะนี้การกำหนดหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการสรรหาประธานกรรมการ กรรมการในคณะกรรมการ และผู้อำนวยการขององค์การมหาชนตามมาตรา ๕/๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒)

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๔๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น อยู่ในขั้นตอนการดำเนินการของสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) และเมื่อ กพม. พิจารณาเสร็จแล้ว จะได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์กลางต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๓) ได้พิจารณาข้อหาหรือประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า มาตรา ๑๙^๖วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการขององค์การมหาชน คณะรัฐมนตรีจึงมีอำนาจที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการขององค์การมหาชน หรือจะมอบหมายให้บุคคลใดหรือองค์กรใดเป็นผู้ดำเนินการสรรหาบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งก็ได้ และเมื่อปรากฏว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการบริหารของคณะกรรมการองค์การมหาชน ซึ่งตามแนวทางดังกล่าวใน ๒) การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ^๗ กำหนดให้การสรรหาและแต่งตั้งประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิขององค์การมหาชนอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนที่จะกำหนดระเบียบว่าด้วยการสรรหาประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละองค์การมหาชน

ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมาตรา ๕/๘ (๓)^๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้ กพม. มีอำนาจเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ โดยมีองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

คณะกรรมการมีจำนวนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ภายใต้บังคับวรรคสาม คณะกรรมการขององค์การมหาชนอาจประกอบด้วยผู้แทนของส่วนราชการซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งก็ได้

^๖๓. โครงสร้างคณะกรรมการองค์การมหาชน

ฯลฯ

ฯลฯ

๒) การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ (ต้องปฏิบัติ)

รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นผู้กำหนดระเบียบว่าด้วยการสรรหาประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้การสรรหาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เปิดเผย โปร่งใสและยุติธรรม เนื้อหาของระเบียบจะประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา หน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา การได้รับเบี้ยประชุมของคณะกรรมการสรรหา

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕/๘ กพม. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการสรรหาประธานกรรมการ กรรมการในคณะกรรมการ และผู้อำนวยการ

ฯลฯ

ฯลฯ

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการสรรหาประธานกรรมการ กรรมการในคณะกรรมการ และผู้อำนวยการขององค์การมหาชน แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน ก.พ.ร. กำลังดำเนินการเสนอต่อ กพม. พิจารณาและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ กลางต่อไป เมื่อคณะรัฐมนตรียังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ กลางดังกล่าวจึงต้องถือว่ามติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ยังมีผลใช้บังคับอยู่

กรณีตามข้อหาหรือนี้ เมื่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ บริหารสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนจะครบวาระการดำรงตำแหน่งในปีในวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) มีความจำเป็นต้องสรรหาประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่นั้น เห็นว่า สามารถดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ที่มีอยู่เดิมตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ แต่โดยที่องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหาร สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนตามมาตรา ๑๓^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีองค์ประกอบแตกต่างจากมาตรา ๑๙^๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ องค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และเมื่อสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) อยู่ระหว่างการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนฯ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนั้น ในการสรรหาและแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่จะต้องดำเนินการ ให้มีองค์ประกอบคณะกรรมการเป็นไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งจะต้องมีจำนวนกรรมการไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ประเด็นที่สอง สำหรับการพ้นจากการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้สรรหาและแต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น เห็นว่า เมื่อการสรรหาและแต่งตั้ง ได้ดำเนินการโดยสอดคล้องกับมาตรา ๑๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้ว ควรต้องกำหนด

“มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารสถาบันวิจัย แสงซินโครตรอน” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงทางด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี หรือวิทยาการอื่น

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสองคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี การบริหาร จัดการ หรือวิทยาการอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสถาบัน ซึ่งในจำนวนนี้ต้องเป็นบุคคล ซึ่งมีไม่ใช่ข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐรวมอยู่ด้วย

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

บทเฉพาะกาลในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)ฯ ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อรองรับประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ใช้บังคับ ให้เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๖^๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายดิศทัต ิโตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๐

^๖มาตรา ๑๖ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้